Postadress:
I. F. Kruuse & C:o.
Stockholm, Göteborg,
Malmö.

Telegramadress:
Kruuse.
Stockholm, Göteborg,
Malmö.

1881. N:o 2.

PRIS-KURANT

(utan förbindelse)

å

Konstgödningar

från

I. F. Kruuse & C:o

Stockholm,
Stallgatan, 1.

Göteborg,
Östra Hamngatan, 14.

Malmö,
Norra Wallgatan, 66.

Fredens Molles Fabrikers således 17, **Stassfurter Chemische Fabriks** öfver 30 (deribland **guldmedaljen** år 1880 i **Melbourne**) — hafva äfven samtliga dessa, af oss exponerade vid de tvenne sista årens **vigtigaste** utställningar inom riket, nämligen i **Kalmar, Kristianstad, Warberg** och **Borås,** tillerkänts **första pris.**

Att våra gödningsämnen **varmt rekommenderas** af Professorerne **Arrhenius** och **Bergstrand,** Agrikulturkemisterne **von Gegerfelt** och **Olbers** m. fl., torde man redan hafva sig bekant från våra tidigare utsände priskuranter och tillkännagifvanden i tidningarne, hvadan vi för utrymmets skull ej här upprepa deras utlåtanden.

Skånska Lith. Aktie-Bolaget, Malmö.

Postadress:
I. F. Kruuse & C:o.
Stockholm, Göteborg,
Malmö.

Telegramadress:
Kruuse.
Stockholm, Göteborg,
Malmö.

1881. N:o 2.

PRIS-KURANT

(utan förbindelse)

å

Konstgödningar

från

I. F. Kruuse & C:o

Stockholm,
Stallgatan, 1.

Göteborg,
Östra Hamngatan, 14.

Malmö,
Norra Wallgatan, 66.

Prisbelöningar.

Utom de många **högsta pris** (hedersdiplomer, guld- och silfvermedaljer) som förut, såväl inom som utom Sverige tilldelats de genom oss representerade firmors tillverkningar — **Fredens Mölles Fabrikers** således 17, **Stassfurter Chemische Fabriks** öfver 30 (deribland **guldmedaljen** år 1880 i **Melbourne**) — hafva äfven samtliga dessa, af oss exponerade vid de tvenne sista årens **vigtigaste** utställningar inom riket, nämligen i **Kalmar, Kristianstad, Warberg** och **Borås,** tillerkänts **första pris.**

Att våra gödningsämnen **varmt rekommenderas** af Professorerne **Arrhenius** och **Bergstrand,** Agrikulturkemisterne **von Gegerfelt** och **Olbers** m. fl., torde man redan hafva sig bekant från våra tidigare utsände priskuranter och tillkännagifvanden i tidningarne, hvadan vi för utrymmets skull ej här upprepa deras utlåtanden.

Skånska Lith. Aktie-Bolaget, Malmö.

Obs. I stället för att göra fordran på analyslatitud bifoga vi i nedanstående kolumner uppgift å det **lägsta** innehåll, **som i något fall kan ifrågakomma**, då intet fel vid fabrikationen eller på annat sätt uppstått, hvilket naturligtvis i så fall kommer att ersättas köparen. Det sålunda angifna innehållet får dock **icke** anses som det i gödningsämnena **vanligen** förekommande, tvärtom hafva tio, å olika tider, under förlidne vår inkomna partier **Stoftfin Rå Äkta Peru-Guano,** enligt D:r **W. Averdams** i Hamburg analyser i medeltal utvisat **7,**08 % **Qväfve** och **14,**25 % **Fosforsyra** (under fjolåret hafva vi ofta funnit öfver 15 %) och Adjunkt **E. W. Olbers,** som i tvenne partier undersökte Kalihalten, fann i det ena af dessa **4,**98 % och i det andra **10,**80 % **Kali,** ehuru vi endast garantera 2 %. **Fosforsyran** har i **Danziger Benmjöl** under fjolåret ofta uppgått till **26** %, likasom den i **Mejillones Guano Superfosfat** ofta öfverstigit **20** %, samt i **Mineral-** och s. k. **Guano Superfosfat 20** ½ % o. s. v. genomgående för alla gödningarne. Afsigten med uppställandet är endast att skydda oss mot alla eventualiteter, i synnerhet som det visat sig, att kemisterne understundom kunna komma till temligen afvikande resultat.

Garanteradt Minimi-Innehåll.							№	OBS. Rörande fraktfri leverans se "Konditioner" sista sidan.	Pris pr Centner fritt ombord eller å jernväg.		
Ammoniak.	Qväfve.	Fosforsyrad Kalk.	Fosforsyra.	Löslig fosforsyrad Kalk.	Löslig fosforsyra.	Kali.			Malmö	Göteborg.	Stockholm.
%	%	%	%	%	%	%			Kr.	Kr.	Kr.
8,54	7,00	30,56	14,00			2,00	S	Stoftfin Rå Äkta Peru-Guano	12,45	12,45	12,65
								Om plomber, stämplade såsom hosstående aftryck utvisar fattas å säckarne, garantera vi icke för varans äkthet.			
7,90	6,50		9,70		9,00		L	Upplöst Peru-Guano	11,60	11,60	11,80
3,64	3,00	24,67	11,30	12,55	9,00	1,75	A	Sur Fosforsyrad Kalk N:o 1	6,55	6,55	6,65
2,19	1,80	25,32	11,60	18,94	10,00	2,50	B	Sur Fosforsyrad Kalk N:o 2	5,80	5,80	5,90
1,70	1,40	21,19	9,70	12,55	9,00	1,50	C	Sur Fosforsyrad Kalk N:o 3	4,85	4,85	4,95
6,10	5,00	19,12	8,76	10,46	7,50	10,50	D	Owens Gödning för Rotfrukter	9,90	9,90	10,00
0,61	0,50	20,63	9,45	12,20	8,75	8,00	E	Owens Gödning för Mossar	5,10	5,10	5,20
10,50	8,65	20,43	9,36	12,55	9,00	2,50	F	Mejillones Ammoniak Superfosfat N:o 1 .	12,65	12,65	12,75
5,46	4,50	27,33	12,52	16,73	12,00	2,50	G	Mejillones Ammoniak Superfosfat N:o 2 .	9,30	9,30	9,40
		25,32	11,60	18,94	10,00		H	10 à 12 Proc. Syd Carolina Superfosfat .	3,20	3,10	3,30
		44,74	20,05	26,49	19,00		J	20 Proc. Mejillones Guano Superfosfat . .	6,10	6,00	6,20
		44,74	20,05	26,49	19,00		K	20 Proc. Guano Superfosfat . . . . . Blandning af Guano & Mineralämnen.	6,00	5,90	6,10
	16,00						T	Chili-Salpeter	15,00	15,00	15,20
24,00	20,00						U	Svafvelsyrad Ammoniak	18,75	18,75	18,95
	3,50		24,00				V	Danziger Benmjöl (i findelning öfverträffande allt hittills kändt).	7,50	7,50	7,50
	2,00		26,00				X	Ryskt Benmjöl	7,00	7,00	7,00
	2,00				12,00		N	Bensuperfosfat	6,35	6,35	6,55
	6,00				9,00		P	Blodgödning	9,35	9,35	9,55

Svafvelsyradt*) Kali.	Svafvelsyrad Magnesia.	Klorkalium.	Kali.		OBS. I kalisalterna N:o IV och VI garanteras att på sin höjd förekomma 3 % klor.			
rått 28—33	rå 12—18		15—18	III	Kali Magnesia (prima qvalité)	2,50	2,40	2,70
rått 24—28	rå 16—20		13—15	III b	Neu Stassfurter Adler Kainit . . . . . s. k. Kali Magnesia N:o 2.	2,20	2,10	2,40
rent 70—80			38—45	IV	Raffineradt Svafvelsyradt Kali	9,00	9,00	9,20
		88—85	47—53	V	Femfaldt Koncentreradt Kalisalt. . . .	7,60	7,50	7,80
rent 50—54	ren 32—36		27—30	VI	Patent Kali Magnesia.	6,00	6,00	6,20

*) Rörande beteckning "svafvelsyradt kali" hänvisa vi till "Kalisalterna" (sid 16) i den priskuranten åtföljande uppsatsen "De vigtigaste konstgödningarne".

Kontroll

öfver samtliga gödningsämnen, som af oss eller våra agenter försäljas, utöfvas:

i **Falu, Linköpings, Nyköpings, Stockholms, Upsala, Vesterås** och **Visby** län samt **Norrland** af Kgl. Landtbruksakademiens agrikulturkemist, Professor **C. E. Bergstrand**, Stockholm,

i **Kalmar** och **Karlskrona** län af agrikultarkemisten D:r **Albert Atterberg**, Kalmar,

i **Göteborgs** och **Bohus, Karlstads, Mariestads, Venersborgs** och **Örebro** län af Göteborgs och Bohus läns Hushållningssällskaps kemist Herr **H. von Gegerfelt**,

i **Halmstads, Jönköpings, Kristianstads, Malmö** och **Vexiö** län af agrikulturkemisten Adjunkt **E. W. Olbers**, Alnarp pr Åkarp, hvilka kontrollanter, hvar inom sitt distrikt, lemna

kostnadsfri analys

åt köparne af våra gödningsämnen, utan afseende på de inköpta partiernes storlek, dock, för **von Gegerfelts** del, endast då profuttagningen sker i Göteborg.

Konditioner:

gällande vid köp af samtliga i priskuranten anförda konstgödningar.

Vid eventuelt förekommande **prisförändringar** effektueras alla redan ingångna ordres till dagens **lägsta** pris.

Priserna äro gällande för Svenskt centner, bruttovigt, inclusive enkel säck, hvaremot yttersäckar, då sådane användas — t. ex. till **Peru Guano, Svafvelsyrad Ammoniak** och **Chilisalpeter** — debiteras extra, men återtagas till fullt pris, då de senast **tre veckor** efter afsändandet retourneras oss **franco.**

Fri leverans i alla hamnar, eller — då hela vagnslaster om minst 5,000 kilogram (= 118 sv. centner) beordras — å alla jernvägsstationer, kan öfverenskommas mot en prisförhöjning, hvilken för **Skånes** del fastställes till 15 öre.

Rabatt godtgöres vid köp af partier i förhållande till dessas storlek.

Betalningen är extra kontant, dock kunna solide och kände köpare, efter öfverenskommelse vid reqvisitionen, erhålla kredit mot accepterad vexel och ränta.

Varornas försändning sker för köparens räkning och risk, och

Assurans ombesörjes endast på begäran.

Anmärkningar böra göras genast efter fakturans eller varornas emottagande.

Analys-latitude blifver obehöflig efter sättet för innehållsangifvelsen, hvaremot befintligt öfverskott af ett värdeämne proportionsvis får ersätta eventuell underhalt af ett annat.

Godtgörelse i tillfälle af underhalt erhåller köparen, beträffande **Superfosfater, Chilisalpeter, Svafvels. Ammoniak** och **Kalisalter**, i förhållande till det betalda priset, hvaremot vi, för undvikande af alla svårigheter, fastställa godtgörelsen för:

		Qväfve.	Fosforsyra.	Rent Kali.
i **Stoftfin Rå Äkta Peru Guano**	till	105 öre	32 öre	22 öre
„ **Upplöst Peru Guano** . . .	„	100 „	36 „	—
„ **Sammansatte gödningar** . .	„	100 „	34 „	20 „
„ **Benmjöl**	„	87 „	17 „	—

Profuttagning för undersökning bör ske antingen hos oss, våra Herrar Agenter eller ock genast vid varans framkomst till bestämmelseorten. Smärre profver tagas då med rent instrument (sked) ur midten af minst hvar femte säck, som under transporten ej lidit skada eller blifvit fuktig, sammanblandas väl och ifyllas 2:ne fullkomligt torra glasburkar (ej papperspåsar eller tygpåsar, trä- eller pappersaskar), hvilka väl tillslutna och förseglade sändas, tillika med bevittnadt intyg om att proftagningen skett på här angifvet sätt, det ena kärlet direkt till kemisten, det andra till oss.

Stockholm, Göteborg och **Malmö** i Juli 1881.

I. F. Kruuse & C:o.

Tillägg.

Efter hvad jag har mig bekant, hafva inga större vetenskapliga rön inom de artificiella gödningsämnenas område blifvit gjorda sedan jag i Januari 1880 medskref förestående, hvarföre jag, isynnerhet som vi ännu hafva en del af upplagan qvar, icke finner mig föranlåten att för innevarande saison utarbeta någon ny vägledande uppsats, utan inskränker mig att till den gamla bifoga närvarande efterskrift, i hvilken jag äfven korteligen berör de inträdda prisförändringarne.

De på verldsmarknaden förut rådande tryckta konjunkturerne hafva på senare tiden undergått en betydlig förbättring; öfverproduktionen är afyttrad och nytt lif har nu inträdt i fabrikationen, hvaraf följderne blifvit, att nästan samtliga råämnen och med dem de fabricerade varorna, om än icke i samma proportion, höjts i pris.

En medverkande orsak till **Superfosfaternas** prisstegring måste tillskrifvas den omständigheten, att Holländska regeringen funnit sig föranlåten stoppa exporten af det så värdefulla Curaçaofosfatet, hvilket exportförbud äfven förorsakat att Sverige ännu mera än förut öfversvämmas af de lågprocentiga Superfosfaterna. Såsom vanligt, är det uteslutande den mindre jordbrukaren, som, lockad af det skenbart billiga priset, är köpare af dessa orena (se sid. 3) varor, i hvilka han betaler en procent fosforsyra lika högt som i de rena tjugoprocentiga och på köpet har dubbla transportkostnader.

Såsom vi förutsagt har den **råa Peru-Guanon,** sedan den framställts i stoftfin form och säljes under fast innehållsgaranti, genast återtagit sin plats som den mest framstående och pålitliga af alla konstgödningarne och mången landtman, som, troligen i följd af mindre noggrann kännedom om sin jords kemiska innehåll, tröttnat i användandet af artificiella hjelpmedel, har numera, föranledd af Guanons säkra verkan, ånyo återvändt till begagnandet af dessa.

Riktigheten af kemisternes påstående om det onödiga, ja skadliga i Guanons upplösande har fullkomligt besannats, i det den visat sig innehålla näringsämnena i en för plantan ytterst lämplig och lätt tillgänglig form, hvilket bl. a. torde framgå deraf att, enligt flera landtmäns utsago, den säd, som under förlidna året blifvit gödslad med **rå** pulveriserad Peru Guano, allt ifrån början till slut stått jemnare och kraftigare, än den, som erhållit annan artificiel eller naturlig gödning. Såsom Prof. Wolff förklarat (se sid. 10) har Råguanon visat sig tjenlig "för de mest olika jordarter" ej allenast för de lättare — hvilket jag i början var mest böjd att antaga — utan tillika för de styfvare, i det t. ex. betor, som odlats å sådan jord genom gödsling med pulveriserad Guano och Clorfritt Kalisalt (priskurantens IV eller VI) gifvit, såväl till qvantitet som qvalitet, utomordentligt gynnsamma skördar.

Räkna vi efter analysernes medeltal och preparatets form, har **Stoftfin Rå Äkta Peru Guano** dessutom den framstående egenskapen, att icke allenast vara den **säkraste** utan tillika **billigaste** af alla för närvarande i handeln förekommande gödningsämnen.

Vända vi oss nu till **Chilisalpetern,** så har det onaturligt höga priset å denna vara, strax efter det Chilensiska krigets slut, nedgått till det normala, d. v. s. till ungefär det samma per procent qväfve, som i Svafvelsyrad Amoniak af medel- (icke bästa) qualitet.

Huruvida Chilisalpetern vid gödsling till säd verkligen förtjenar det, enligt min åsigt något väl stora beröm, man har velat tilldela den, skall jag låta vara osagdt, men det kan jag meddela, att under senaste tiden åtskilliga af Tysklands sockerfabrikanter i sin bolagsordning fastställt den regeln, att inga betor få emottagas, till hvilka Chilisalpeter eller clorhaltiga Kalisalter (priskurantens III, III b och V) användts som gödsling, oafsedt om utströendet skett om hösten eller våren. Att Chilisalpetern bör anses som ett framstående öfvergödningsämne, tror jag deremot alla äro ense om.

Under förlidne Juni månad har jag i Tyskland äfven fått en annan underrättelse, tjenlig att bringa en liten dager i **benmjölsfrågan.** Man har nämligen sagt mig att i Ryssland lär

finnas en eller måhända flera fabriker, der man frånplockar de **friska, qväfverika** benen, krossar dem något litet, emedan utförseltull annars får erläggas, och sedan försäljer dem till utländska fabrikanter, hvilka återigen i sin tur genom ångkokning och förmalning bereda dem för deras publik, som fordrar ett benmjöl med normal qväfvehalt och icke åtnöjer sig med ett abnormt, sådant, som det vanliga ryska.

Att ett dylikt också kan hatva sitt stora värde, har det aldrig varit min mening att bestrida, till och med föra vi ju ryskt bredvid Danziger benmjöl, men att det förstnämda icke är i besittning af de **framstående** egenskaper (se sid. 13 och 14), som ett normalt benmjöl eger eller — under lika findelning — har ett lika värde med detta, är ett påstående, som jag, med stöd af ansedde både ut- och inländska kemister, ännu allt framgent måste fasthålla.

Beträffande **Kalisalterna**, så har man ända tills på senaste tiden hyst den fasta åsigten, att de i de billigare Kalisalterna förekommande klorförbindelserna verkade menligt icke blott på växternas utveckling utan, genom att i alfven nedföra de i jorden förhanden varande näringsämnena, äfven på denna. Mot det sistnämnda antagandet hafva emellertid numera ett par röster börjat höja sig och mossjorden, åtminstone att döma efter de hittills i Sverige gjorda rön, synes icke hafva försämrats genom tillförseln af de orena salterna. Det förstnämnda onda, klorets menliga inflytande på vextligheten, har man, såsom i det förestående redan meddelats, trott sig kunna besegra genom att utströ salterna längre tid innan deras verkan skulle tagas i anspråk; till vårsädden således redan på hösten. Så fullständigt afgörande resultat, att de kunnat framkalla enighet i vetenskapsmännens åsigter härom, föreligga likväl ännu icke; deremot hafva de i nämnde riktningar anställda försöken **ånyo** ådagalagdt, att de orena och klorrika salterna — priskurantens N:ris III, IIIa, IIIb, V och Va — utströdda på våren, i hög grad förminska stärkelse- och sockerhalten hos **Potatis** och **Betor** samt göra dem grofva och vattenhaltiga, och derföre ohållbara.

Af ett bref från D:r **B. Bernhardi** meddelas i det efterföljande några rader, som ytterligare styrka huru grundfalsk benämningen **"svafvelsyradt"** kali i det här mest kända $^{15}/_{18}$ procentiga Kalisaltet, den s. k. "Kali Magnesian" är, och får jag tillägga, att vi, långt hellre än att föra detta salt, skalle vilja hålla oss till Adler Kainiten, som dock innehåller en del verkligen svafvelsyradt Kali, om denna icke hade den obehagliga egenskapen att blifva stenhård, då den icke genast kan användas, utan får ligga en kort tid.

"Stassfurt den 21 April 1881.

— —

Beträffande fabrikationen af den $^{15}/_{18}$ procentiga Kali-Magnesian finner Ni i Rümplers "Käuflichen Düngenstoffe" *) de nödiga upplysningarne och får jag blott härigenom bekräfta, att detta Kalisalt alltid framställes ur Karnalit, således ur ett råmaterial, som endast innehåller **Klor**-Kalium, men **icke** "svafvelsyradt" Kali. Om alltså den $^{15}/_{18}$ procentiga Kali-Magnesian verkligen innehöll **svafvelsyradt** Kali, så kunde detta endast hafva uppstått genom omsättning af Klorkalium och svafvelsyrad Magnesia, hvarför sannolikheten likväl är högst ringa, då de lösningar, ur hvilka det för fabrikationen af denna gödning använda slamm utvinnes, innehålla ganska mycket Klormagnesium och emedan det på grund af erfarenheten står fast, att i sådana lösningar en bildning af svafvelsyradt Kali, genom utbyte af Klorkalium och svafvelsyrad Magnesia, antingen alls icke eller åtminstone i ganska ringa grad eger rum.

Dertill kommer än vidare, att de vanliga Kali-magnesia-gödningarne aldrig innehålla så mycken svafvelsyra, att den kemiska föreningen ($KOSO^3 + MgOSO^3$) vore möjlig, och redan fördenskull är beteckningen af denna gödning falsk.

Den rena svafvelsyrade Kali-Magnesian deremot framställes ur Kainit, som innehåller denna förening färdigbildad, men beklagligtvis förorenad genom massor af Klorföreningar. Fabrikationen af den rena Kali-Magnesian är således i det väsentliga icke annat än en rening af Kai-

*) Ofta citerad i det föregående.

niten genom aflägsnandet af dess sidoprodukter (Klornatrium och Klormagnesium), för hvilket ändamål vi behandla den finmalna Kainiten med en lösning af svafvelsyrad Magnesia. Denna lösning upptager Klorförbindelserna och qvarlemnar den **svafvelsyrade** Kali-Magnesian olöst.

— —

B. Bernhardi."

Ännu vill jag omnämna, att, emedan uteslutande importen af **Stoftfin Rå Äkta Peru Guano** blifvit öfverlemnad åt oss och artikeln vunnit en mycket betydlig spridning, man på omvägar sökt att förskaffa sig densamma, hvaraf följden blifvit:

I:o att varor införts, som visat sig alldeles underhaltiga och fördenskull af köpare refuserats;

II:o att i andra sådana tydliga tillsatser funnits af svafvelsyrad ammoniak, ett qväfveämne, som visserligen i och för sig är synnerligen värdefullt men likväl icke har qväfvets i Peru Guanon **speciella** egenskaper;

III:o att denna s. k. Peru Guano till en stor del bestått af rå fosfater, värdelösa, — åtminstone för flera år efter utströendet — som plantföda, och

IV:o att varan långt ifrån varit stoftfin, utan tvärtom innehållit en myckenhet af små stenhårda och alltså svårlösliga beståndsdelar (se sid. 7 & 8).

I det vi derför fästa köparens uppmärksamhet på, att Stoftfin Rå Äkta Peru Guano genom vår försorg numera är att tillgå hos nästan alla större försäljare inom riket, måste vi samtidigt, uppmana honom, att aldrig emottaga någon Peru Guano, som icke är försedd med hufvudimportörerne Schröder, Michaelsen & Comp:s blyplomber, stämplade således som aftrycket å sidan 11 utvisar, då vi i motsatt fall ej, som det annars är vår skyldighet, ansvara för varans äkthet, utan den genom förfalskningen uppståndna förlusten kommer att drabba köparen sjelf.

Malmö i Juli 1881.

J. F. Kruuse.

Kraftfoderämnen.

Bomullsfrömjöl och **Bomullsfrökakor.**

Under höstsaisonen komma vi att i marknaden införa ett nytt foderämne, i sin nuvarande rena form obekant här, men varmt förordadt af Tysklands landtkrukare och vetenskapsmän — deribland Prof. **Märcker** — och som, på grund af dess stora rikedom å närande ämnen, tyckes komma att spela en synnerligen framstående roll. Detta kraftfoderämne är **Bomullsfrömjöl,** importeradt från **J. R.. Katz** i New-York, hvilken firma, mera än de engelska exportörerna, vinlagt sig om att få trådfiberhalten nedbragt till det minst möjliga. Varan försäljes under en bestämd innehållsgaranti, som hvarje saison fastställas sedan de för Europa afseddda skeppslasterne äro anlända. Vi bifoga trenne analyser, hvaraf Adjunkt **Olbers'** och Prof. **Bergstrands** verkstälts å profver af senaste årets import.

Stads-Analys-Laboratoriet

N:o 138 Barthstr **Glasgow** 22 December 1879.

Analys verkställd den 18 dennes, af ett prof Amerikanskt **Bomullsfrömjöl.**

Ägghviteföreningar . .	40,00	%
Olja	15,46	„
Gummislem och socker	25,26	„
Trädartade fibrer . .	6,60	„
Aska	6,33	„
Fuktighet	6,35	„
	100,00	%
Fosfater i askan . . .	3,43	„
Qväfve	6,32	„

John Clark, Ph. D., F. C. S.

Analys å ett prof af **Bomullsfrömjöl,** insändt af Herrar I. F. Kruuse & C:o i Malmö.

Vatten	6,65	%
Råfett	18,53	„
Qväfvehaltiga ämnen. .	36,25	„
Qväfvefria ämnen . .	30,97	„
Askbeståndsdelar. . .	7,60	„
	100,00	%
Qväfve	5,80	„

Alnarp den 22 Dec. 1880.

E. W. Olbers.

Undersökning af **Bomullsfrömjöl,** hvaraf prof blifvit insändt från Herrar **I. F. Kruuse & Comp.** Stockholm.

Vatten	6,50	%
Proteinämne	39,37	„
Fett	18,23	„
Kalkhydrater	28,40	„
Aska	7,50	„
	100,00	%
Qväfve	6,30	„

Detta mjöl är lämpligt och utmärkt värdefullt såsom fodermedel, i följd af dess stora rikedom på närande beståndsdelar.

Stockholm den 8 Januari 1881.

C. E. Bergstrand.

Bomullsfrömjölet lemnas äfven i form af **kakor,** hvilken form vi dock anse vara mindre beqväm, och är priset å bådadera, fritt ombord eller å jernväg:

i **Göteborg** och **Malmö** Kr. 8,00; i **Stockholm** Kr. 8,20 pr Sv. C:tr.

Stockholm, Göteborg och **Malmö** i Juli 1881.

I. F. Kruuse & C:o.

Konditioner

gällande vid köp af samtliga i priskuranten anförda konstgödningar:

Vid eventuelt förekommande **prisförändringar** effektueras alla redan ingångna ordres till dagens **lägsta** pris.

Priserna äro gällande för svenskt Centner bruttovigt, inclusive säckar.

Fri leverans å alla **skånska** jernvägsstationer (Sölvesborg inclusive) åtaga vi oss mot en förhöjning i Malmö-priset af **10 öre,** då hela vagnslaster om 5000 kilogram = 118 sv. Ctr tagas, samt vid alla andra stationer mot en tillökning af dervid uppstående omkostnader.

Rabatt godtgöres vid köp af partier i förhållande till dessas storlek.

Betalningen är extra kontant, dock kunna solide och kände köpare, efter öfverenskommelse vid reqvisitionen, erhålla kredit mot accepterad vexel och ränta.

Varornas försändning sker för köparens räkning och risk, och

Assurans ombesörjes endast på begäran.

Anmärkningar böra göras genast efter fakturans eller varornas emottagande.

Gödningsämnena utlemnas i goda och hela säckar; Superfosfater, Sammansatta gödningar och Danziger Benmjöl om 2 Ctr brutto, Peru Guano och Kalisalter om c:a 235 à 240 ℔, hvaremot andra sorter äro packade efter olika vigt.

Analys-latitude blifver obehöflig efter sättet för innehållsangifvelsen, hvaremot befintligt öfverskott af ett värdeämne proportionsvis får ersätta eventuell underhalt af ett annat.

Godtgörelse i tillfälle af underhalt erhåller köparen, beträffande **Superfosfater, Chilisalpeter, Svafvels. Ammoniak** och **Kalisalter,** i förhållande till det betalda priset, hvaremot vi, för undvikande af alla svårigheter, fastställa godtgörelsen för:

	Qväfve.	Fosforsyra.	Rent Kali.
i **Äkta Rå Peru Guano** och **Sammansatta Gödningar** till . . .	**100** öre.	**32** öre.	**20** öre.
i **Benmjöl** till	**85** „	**16** „	

Profuttagning för undersökning bör ske antingen hos oss, våra Herrar Agenter eller ock genast vid varans framkomst till bestämmelseorten. Smärre profver tagas då med ett rent instrument (sked) ur midten af minst hvar femte säck, som under transporten ej lidit skada eller blifvit fuktig, sammanblandas väl och ifyllas 2:ne fullkomligt torra glasburkar (ej papperspåsar eller tygpåsar, trä- eller pappersaskar), hvilka väl tillslutna och förseglade sändas tillika med bevittnadt intyg om att proftagningen skett på här angifvet sätt, den ena kärlet direkt till kemisten, det andra till oss.

Kortfattade upplysningar om konstgödningarne.

Äkta Rå Peru Guano.

Af alla gödningsämnen, såväl naturliga som artificiella, är **Peru Guanon den fullständigaste** och, emedan den innehåller de trenne vigtigaste näringsämnen, som fortast bortföras från jorden: **Fosforsyra, Qväfve** och **Kali,** i för växterna synnerligen gynsamma former, är det med fullt skäl, Professor **Emil Wolff** har kunnat uttala: **"af alla konstgödningar är det ingen, hvilken med så stor garanti för framgången lämpar sig för de mest olika jordarter, som Peru Guano",** och Professor **Märcker** förklara densamma vara **"det förnämsta gödningsmedlet".**

Efter hvad vi hafva oss bekant har hittills ej heller någon vågat bestrida de tvenne nämnde vetenskapsmännens påståenden; spörjsmålet har endast varit: **om man borde använda Guanon i rå eller upplöst form.** Förr lemnades nämligen råvaran i handeln utan att hafva undergått någon preparering, öfverflödande af hårda klumpar, degig och svår att utströ, och härtill kom att den såldes utan någonsomhelst innehållsgaranti. Att man under sådana omständigheter var böjd att gifva den upplösta Guanon företrädet, är en sjelfföljd. Nu har saken emellertid förändrat sig, och enär på senare tiden **Råguanon** levereras **torr** och **stoftfin** samt med full **innehållsgaranti,** har frågan genast uppstått:

"Skall man ännu allt framgent köpa upplöst Peru Guano?"

hvilken fråga af **Wagner** och **Pieper** besvaras med ett bestämdt **nej,** i det de ådagalägga att **qväfvet** intet vinner dervid och att **fosforsyran** redan förut befinner sig i en **så lättlöslig** form, att svafvelsyrebehandling icke allenast är öfverflödig utan tillika **skadlig** för Guanon, emedan, såsom **Pieper** förklarar, härigenom framkallas »en **förlust** af qväfve samt en **försämring** af detta i organiska förbindelser förekommande näringsämne». När man nu icke tillskyndar växterna någon fördel genom att tillföra dem den upplösta framför den råa Peru Guanon, så skall man knappast finna det förmånligt, att betala den förra vida dyrare än den senare. Detta får likväl icke uppfattas således, att den upplösta Guanon **per centner** kostar mera än den råa; tvärtom är den billigare, ty af 1 centner **rå** Guano framställes **1,**25, à **1,**30 centner **upplöst,** i det nämligen, enligt D:r **Pieper, 25** à **30** skålp. svafvelsyra åtgår till upplösningen. Skall man alltså **efter gödningsvärdet** betala den upplösta och den råa Peru Guanon **lika,** så måste man hafva den förra omkring **3 kronor** billigare pr centner än den senare, eller med andra ord: betalar man **rå pulveriserad** Guano med c:a **12 kronor,** så bör man på sin höjd betala **9 kronor** för **upplöst,** ty af svafvelsyra behöfver jorden i allmänhet icke något tillskott, hvadan man ej heller kan beräkna någon särskild betalning för detta ämne.

Till ytterligare besvarande af frågan kan ännu anföras, det många landtmän delgifvit oss, att under förlidna året, den säd, som blifvit gödslad med **Rå Peru Guano,** stått jemnare och kraftigare ända från början till slut, än den, som erhållit annan artificiel gödning, att **Guanon** utöfvat en utomordentlig verkan på potatis och att några af de, såväl till qvalitet som qvantitet bästa betesskördar — inom Skåne måhända de bästa — blifvit invunna genom en gödsling med **Rå Peru Guano,** blandad med **N:o IV Raff. Svafvels. Kali.** Om således under nästlidna försommars föga gynnande väderleksförhållanden den **råa** pulveriserade Peru Guanon kunnat utöfva en så betydlig verkan, torde detta utgöra ett praktiskt bevis på riktigheten af D:r **Piepers** påstående: att **"i Peru Guanon alla ämnena förekomma** i den till plantornas näring **mest gynnsamma form"** och en upplösning af det stoftfina preparatet icke blott är **onödig** utan **skadlig.**

Vi hafva nu i tvenne höst- och en vårsaison haft tillfälle att göra oss bekanta med den pulveriserade Peru Guanons innehåll och har detta i medeltal utvisat något öfver

3 % Kali, 14 3/4 % Fosforsyra och **7 1/3 % Qväfve,**

hvilka tal vi vilja lägga till grund för efterföljande värdeberäkning.

En af Adjunkt **Olbers** företagen undersökning visar att Guanon endast innehåller 4 % Klor, hvadan den bör anses för så ren, att **Kalit** i densamma till värdet motsvarar det i **N:o IV Raff. Svafvels. Kali,** eller **22** öre. Enligt de ofvannämda vetenskapsmännens förklaringar och inhemtade praktiska rön, torde det icke vara för högt att här räkna **Fosforsyran** lika med den i **Superfosfaterne** eller till **31** öre, då **Qväfvet** kommer att stå i **89** öre, hvilket är 4 à 5 öre under qväfvepriset i Svafvels. Ammoniak och Chilisalpeter.

Kalkyl.

3	% Kali	à 22 öre	Kr	0,66.
14 3/4	„ Fosforsyra	à 31 „	„	4,57.
7 1/3	„ Qväfve	à 89 „	„	6,53.
		Tillsammans	Kr	11,76.

Att i **"fullständiga kemiska gödningar"** priset på hvarje hufvudämne måste ställa sig högre, än då de köpas hvar för sig, är en sjelfföljd, emedan fabrikanten skall hafva sina icke obetydliga kostnader vid sammansättningen betäckta och hvilken fabrikant kan väl, trots de bästa maskiner, åstadkomma en sammansättning **lika innerlig som den naturen utfört,** och hvarigenom alla ämnena ovilkorligen **skola komma att verka samtidigt.** När derför i det till **form, innerlighet i sammansättningen** samt **fullständighet i innehållet** mest framstående gödningsämnet, **den pulveriserade råa Peru Guanon,** hufvudämnena således, som nu för tillfället, ställa sig billigare, än då de köpas **skilda,** komma vi icke blott till det resultat:

att pulveriserad Äkta Rå Peru Guano är det billigaste af alla gödningsämnen,

utan tillika dertill:

att en stegring i priset är högst sannolik och det derför torde vara klokt, att icke dröja med inlemnandet af sina ordres.

Till **Säd**

på **sandjord,** der **Rå** Peru Guano enligt alla framstående vetenskapsmäns öfverensstämmande förklaring **är att föredraga fram-**

för alla andra gödningsämnen, bör den användas **i oblandad** form, men deremot på **mull-** eller **lerblandade** jordarter, i förbindelse med en lika vigt 20 proc. Superfosfat.

Till **Lin Hampa, Potatis** och alla sorters **Rotfrukter** rekommenderas en blandning af omkring **3 delar Peru Guano** och **1 del N:o 4 Raff. Svafvels. Kali** eller en något större vigt, om man i stället för sistnämde salt vill använda **N:o 6 Patent Kali Magnesia.**

Den pulveriserade Peru Guanon är, **såsom** Prof. **Emil Wolff** gör uppmärksam på, synnerligen lätt att förfalska, hvarföre, då man vill förvissa sig om en äkta vara, bör tillses att hufvudimportörerne **Schröder, Michaelsen & C:o** blyplomber, stämplade såsom hosstående aftryck icke fattas å säckarne.

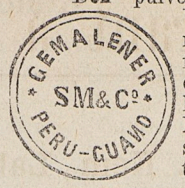

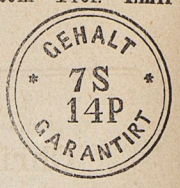

Fredens Mölles Fabrikers Fullständiga Kemiska Gödningar

äro enligt deras sammansättning ämnade att användas såsom följer:

till	**Säd**	på Ångs- och Mossjord	**Owens Gödning för Mossar.**
»	»	» Mulljord	**Sur Fosforsyrad Kalk N:o 2.**
»	»	» Sandjord	» » » » **3.**
»	»	» mullrik Sandjord	» » » » **2.**
»	»	» lerblandad »	» » » » **2.**
»	»	» » Skörlera	» » » « **1.**
»	»	» gammal Lerjord	**Mejillones Amm. Superfosfat N:o 1.**
»	»	» styf »	» » » » **2.**
»	»	» sandblandad »	**Sur Fosforsyrad Kalk** » **1.**
»	»	» mullblandad »	» » » » **1.**
»	**Potates**	» utan afseende på jordarten	**Owens Gödning för Rotfrukter.**
»	**alla sorters Rotfrukter**	» » » » »	» » » »
»	**Lin**	» » » » » »	» » » »
»	**Hampa**	» » » » » »	» » » »
»	**Öfvergödning på gräs**	» » » » » »	» » » »
»	**Ärter**	» » » » » »	» » » **Mossar.**
»	**Vicker**	» » » » » »	» » » »
»	**Böner**	» » » » » »	» » » »
»	**Klöfver och Gräs**	» » » » » »	» » » »
»	**Raps**	» » » » »	**Mejillones Amm. Superfosfat N:o 1.**
»	**Öfvergödning på vintersäd**	» » » » »	» » » » » **1.**

Alla de »**fullständiga kemiska gödningarne**» såväl **Äkta Rå Peru Guano,** jemte ofvan **proponerade Superfosfat-** och **Kalitillsättningar,** som ock **Fredens Mölles Fabrikers** sammansatta gödningar, **kunna** användas ensamt på **alla** jordarter och som regel **böra** de äfven användas allena på all **mullrik** jord samt till gödning af **Potatis, Betor** och andra **Rotfrukter, Ärter, Vicker** och **Lin,** emedan en direkt gödsling med ladugårdsspillning inverkar menligt på dessa växters qvalitet. Men **kunna** de nämnda gödingarne än med fördel användas **allena** på **alla** jordarter, bör detta dock endast i nödfall ske på de styfva och mullfattiga, å hvilka de, som regel, skola påföras i förening med ett **tunt** lag ladugårdsgödsel.

Rörande den mängd, som **pr tunnland** bör utströs vid **fullständig** gödsling — då nybörjaren tydligt skall kunna få konstgödningens verkan för ögonen — skulle vi lemna den enkla anvisningen att, utan afseende på gödningssorten han väljer, eller alltså på den större eller mindre vigt, allt efter de olika preparaternas högre eller lägre halt af värdeämnen, han får för sina penningar, använda för en summa af omkring:

35 à **40** kr. till **Säd, Hampa, Raps** och **Potatis,**
55 „ **60** „ „ **Betor** och andra **Rotfrukter,**
25 „ **30** „ „ **Lin, Bönor, Klöfver** och **Gräs,**
15 „ **20** „ „ **Ärter, Vicker** och **Öfvergödning på gräs,**
20 „ **30** „ „ **Öfvergödning på klen vintersäd.**

Vid dessa summor får man likväl fästa något afseende på jordens beskaffenhet, således att man använder för ett något större belopp på den styfvare och för ett något mindre på den lättare.

Vid begagnandet af

Superfosfaterna

tillråda vi att, pr tunnland, till **Säd** använda:

på **lerjord** 1 1/2 à 2 Ctr **20** proc.: **Superfosfat,** jemte **riklig** ladugårdsgödsel,
på **mullblandade** jordarter 2 Ctr **20** proc. **Superfosfat,** blandadt med 2 Ctr. **Äkta Rå Peru Guano;**
på **moss-** eller **dyjord,** 3 Ctr. **20** proc. **Superfosfat,** blandadt med omkring **4** Ctr **Kali-Magnesia** eller **Adler Kainit;**
på **sandjord** är **Rå Peru Guano** eller **Benmjöl,** ej **Superfosfat,** rätta gödningen.

Gödning till andra **Kulturväxter** fordrar en olika sammansättning än till Säd, och hafva vi redan under rubriken **"Äkta Rå Peru Guano"** anvisat några lämpliga blandningar, likasom **Fredens Mölles Fabrikers "fullständiga gödningar"** kunna tjena till ledning vid sammansättningen af sådana.

Syd Carolina och alla andra lågprocentiga (10/12 %) Superfosfater innehålla sådana massor af lerjord och jernoxid — hvilka ämnen återföra fosforsyran i olöslig form — att vi ej anse oss böra rekommendera dem, isynnerhet när fosforsyran i dem, såsom nu, pr procent, betalas lika högt som i de rena 20 proc. Superfaterna.

Rörande upplysningar om

Svafvelsyrad Ammoniak och Chilisalpeter

hänvisa vi till vår **I F. Kruuses** under sistlidne vår af oss till allmänheten utsända brochyre: **"De vigtigaste Konstgödningarne",** hvilken, så långt upplagan räcker, kostnadsfritt erhålles såväl å våra kontor, som hos våra agenter i landsorten.

Ångprepareradt Benmjöl.

är ett gödningsämne, som tillföljd af sin mindre lätta löslighet, mera lämpar sig för höst- än för vårsådden. Vill man emellertid använda det på våren, bör man, oaktadt det högre priset, ovilkorligen välja ett sådant, som på samma gång utmärker sig genom **en betydlig findelning** och **en större qväfvehalt,** för att derigenom göra spridningen i jorden mera fullständig och lösningen lättare samt tillföra växten det till dess första utveckling så nödiga qväfveämnet. I begge de nämnde hänseenden står **Danziger benmjölet** synnerligen högt, då det är nära **dubbelt** så fint, som det **ryska** och innehåller **1** à **1 1/2** % qväfve **mera** än detta, men få vi göra våra affärsvänner uppmärksamma på att de, om de önska att **på våren** erhålla detta preparat, böra med det snaraste ingifva sina ordres, emedan vår behållning ej är stor, och ny tillförsel knappast, till följd af isförhållanden, kan erhållas i rätt tid.

Kalisalterna.

Ända tills på senaste tiden har man hyst den fasta åsigten, att de i de billigare Kalisalterna förekommande klorförbindelserna verkade menligt icke blott på växternas utveckling utan, genom att i alfven nedföra de i jorden förhanden varande näringsämnena, äfven på denna. Mot det sistnämnda antagandet hafva emellertid numera ett par röster börjat höja sig och mossjorden, åtminstone att döma efter de hittills i Sverige gjorda rön, synes icke hafva försämrats genom tillförseln af de orena salterna. Det förstnämnda onda, klorets menliga inflytande på vextligheten, har man, såsom i »De vigtigaste Konstgödningarne» redan meddelats, trott sig kunna besegra genom att utströ salterna längre tid innan deras verkan skulle tagas i anspråk: till vårsådden således redan på hösten. Så fullständigt afgörande resultat, att de kunnat framkalla enighet i vetenskapsmännens åsigter härom, föreligga likväl ännu icke; deremot hafva de i nämnde riktningar anställda försöken **ånyo** ådagalagdt, att de orena och klorrika salterna — priskurantens N:ris III, IIIa, IIIb, V och Va — utströdda på våren, i hög grad förminska stärkelse- och sockerhalten hos **Potatis** och **Betor** samt göra dem grofva och vattenhaltiga, och derföre ohållbara. De **rena, klorfria** Kalisalterna, priskurantens N:ris IV och VI, hafva deremot åstadkommit såväl till qvantitet som qvalitet utmärkta skördar, och synnerligen lysande i detta hänseende står, som ofvan omnämnts, ett, medelst gödsling med en blandning af **N:o IV Raff: Svafvels: Kali** och pulveriserad **Rå Peru Guano,** i Skåne vunnet resultat. Det torde således under alla omständigheter vara det förmånligaste att till **Potatis** och alla sorters **Rotfrukter** hålla sig till de **rena** kalisalterna, oaktadt dessas skenbart högre pris, fastän vi icke vilja bestrida möjligheten af att de billiga salterna, isynnerhet på mossar och lätta jordarter, kunna med fördel användas till säd.

Af brist på tid och utrymme måste vi för denna gång rörande vidare upplysningar såväl om Kalisalterna, som de andra gödningsämnena, inskränka oss att hänvisa till **"De vigtigaste Konstgödningarne",** hvilken brochyr, som sagdt, kostnadsfritt står till landtbrukarnes tjenst.

Priskurant å Mejeriartiklarne.

Christian Hansens Tek. Kem Laboratoriums Mejeripreparater:

Flytande Smörfärg	i ankare	om	c:a	40	liter	exklusive ankare	pr	liter	Kr.	2,75
,,	,,	,,	,,	20	,,	,, ,,	,,	,,	,,	2,82
,,	,,	,, flaskor	,,	2	,,	inklusive flaska	,,	flaska	,,	6,75
,,	,,	,,	,,	1	,,	,, ,,	,,	,,	,,	3,50
,,	,,	,,	,,	1/2	,,	,, ,,	,,	,,	,,	2,00
,,	,,	,,	,,	1/4	,,	,, ,,	,,	,,	,,	1,10
,,	,,	,,	,,	1/8	,,	,, ,,	,,	,,	,,	0,60
,, **Ostfärg**	,, ankare	,,	,,	40	,,	exklusive ankare	,,	liter	,,	1,75
,,	,,	,,	,,	20	,,	,, ,,	,,	,,	,,	1,82
,,	,,	,, flaskor	,,	2	,,	inklusive flaska	,,	flaska	,,	5,00
,,	,,	,,	,,	1	,,	,, ,,	,,	,,	,,	2,80
,,	,,	,,	,,	1/2	,,	,, ,,	,,	,,	,,	1,50
,,	,,	,,	,,	1/4	,,	,, ,,	,,	,,	,,	0,80
,,	,,	,,	,,	1/8	,,	,, ,,	,,	,,	,,	0,50
Ostlöpe Extrakt	,, ankare	,,	,,	40	,,	exklusive ankare	,,	liter	,,	1,50
,,	,,	,,	,,	20	,,	,, ,,	,,	,,	,,	1,50
,,	,,	,, flaskor	,,	2	,,	inklusive flaska	,,	flaska	,,	4,25
,,	,,	,,	,,	1	,,	,, ,,	,,	,,	,,	2,20
,,	,,	,,	,,	1/2	,,	,, ,,	,,	,,	,,	1,15

Användningssätt för mejeripreparater: se omstående.

Äkta Lüneburger Kronsalt.

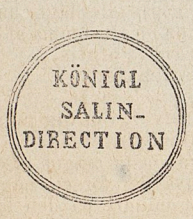

Samtliga fat och säckar, som utgå från den **enda** källan för **äkta Lüneburger Salt** — Salinen i Lüneburg, Hannover — äro försedda med plomber, stämplade såsom hosstående aftryck.

Fint salt	i fat	om	150	Kg.	c:a	352	℔,	inclusive fat	pr	fat	Kr. 11,00
,,	,, ,, säckar	,,	75	,,	,,	176	,,	,, säck	,,	säck	,, 4,65
Groft	,, ,, fat	,,	150	,,	,,	352	,,	,, fat	,,	fat	,, 11,50
,,	,, ,, säckar	,,	75	,,	,,	176	,,	,, säck	,,	säck	,, 4,90

Ost- och Smörduk.

Ostduk	prima qvalité	blekt	24	tum	bredt	i stycken	om	c:a 248 fot	pr	styck	Kr. 33,75
,,	,, ,,	,,	30	,,	,,	,,	,,	,, ,, ,,	,,	,,	,, 42,00
,,	,, ,,	oblekt	24	,,	,,	,,	,,	,, ,, ,,	,,	,,	,, 31,75
,,	,, ,,	,,	30	,,	,,	,,	,,	,, ,, ,,	,,	,,	,, 40,50

Smörduk i olika qvaliteter tillhandahålles till dagens pris.

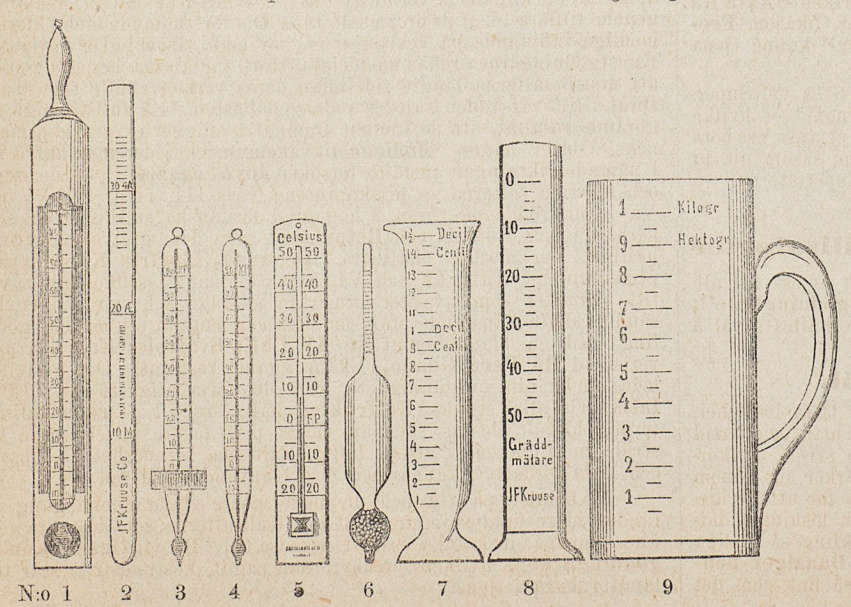

N:o 1 2 3 4 5 6 7 8 9

Mejeriglas,

särskildt tillverkade för oss.

N:o 1	*Osttermometrar*		pr	styck	Kr. 3,50
» 2	*Smörmätare*		»	»	» 2,25
» 3	*Kerntermometrar*		»	»	» 2,15
» 4	*Gräddtermometrar*		»	»	» 2,00
» 5	*Mejeritermometrar*		»	»	» 1,10
» 6	*Mjölkprofvare*		»	»	» 2,25
» 7	*Mätglas* till *Smör* och *Ostfärg* samt *Ostlöpe.*	15 centiliter	»	»	» 1,50
		6 »	»	»	» 1,00
		3 »	»	»	» 0,95
		2 »	»	»	» 0,85
» 8	*Gräddmätare*		»	»	» 2,25
» 9	*Mätglas* till *Salt.*	10 Hektograms	»	»	» 3,50
		5 »	»	»	» 2,50
		3 »	»	»	» 2,30

Konditioner: se nästa sida.

Konditioner.

Priserna äro gällande mot extra kontant betalning och **efterkraf** tages vid alla skriftliga ordres, som icke åtföljas af remissa. **Rabatt** lemnas vid inköp af större partier. **Varorna** levereras fritt ombord eller å jernväg i **Stockholm, Göteborg** eller **Malmö**, och **försändningen** sker för köparens räkning och risk. **Emballage**, undantagandes på Lüneburgersalterne, debiteras extra, men tages retur — väl att märka **franco** — till $^3/_4$ af det debiterade priset.

Ankare debiteras

för	40	20	litres
med	Kr. 3,00	2,50	pr stycke

och tagas retur till

40	20	litres
Kr. 2,25	2,00	pr stycke.

Flaskorna godtgöras vid returnering

för	2	1	$^1/_2$	$^1/_4$	$^1/_8$ litres
med	14	9	5	4	3 öre pr stycke.

Anmärkningar, som ej genast efter varornes emottagande delgifvas oss, lemnas utan afseende.

Upplysningar om Mejeripreparaterna och Lüneburgersaltet.

Chr. Hansens Tek. Kem. Laboratoriums Mejeripreparater

hafva tillvunnit sig en rang, som ännu inga andra förmått att göra dem stridig och detta oaktadt man i Schweitz och Frankrike, der ostfabrikationen är af ofantlig betydelse, utsatt premier för framställandet af ett inhemskt löpe, som till egenskaper kunnat motsvara Hansens. Ingen har hittills varit i stånd att vinna dessa premier; tvärtom tillerkännas vid hvarje utställning, der de exponeras, Hansens Mejeripreparater ännu alltjemt högsta priset. Öfver 30 guld- och silfvermedaljer samt hedersdiplomer hafva kommit dem till del och det finnes numera intet land i Europa, Amerika eller Australien, der mejerirörelsen är af någon betydelse, som Hansens Mejeripreparater ej tilltvingat sig insteg och företräde framför alla andra.

Användningssätt för smörfärgen.

Strax efter sedan grräddan blifvit slagen i kernan tillsättes den i mätglaset noga afmätta smörfärgen, i det man sorgfälligt undviker att denna icke hälles på kernkorset. Mätglaset sköljes efteråt med litet mjölk eller grädde.

Det qvantum, man skall använda är, liksom ostfärgen, noga beräknadt efter årstiderna. Så länge korna om sommaren gå på gräsbete, får smöret en naturlig gul färg, men dennas styrka är mycket beroende af betets beskaffenhet, och oftast är den för svag att smörfärg helt och hållet skulle kunna undvaras. Stå korna deremot på torrfodring närmar sig smörets naturliga färg starkt till hvitt, hvadan man om vintern måste taga jemförelsevis mera smörfärg än om sommaren.

Proportionen är i medeltal:

Till grädde . . .	af 200 skålpund mjölk	af 100 liter mjölk.
Om vintern . . .	1 à $1^2/_5$ ort smörfärg	5 à 7 milliliter smörfärg.
» sommaren .	$^3/_5$ à $^4/_5$ » »	3 à 4 » »

Smör af sur grädde påverkas mera af färgen än smör af söt grädde. Till smör af sur grädde användes derför litet mindre smörfärg. Förhållandet ställer sig ungefär som 5 : 6.

Hvarje mejerist skall emellertid lätt finna rätta proportionen. Förnämligast beror allt derpå, att smörfärgen alltid gifver samma färg, både hvad nyansen och styrkan angår och att man beräknar mängden *riktigt* och mäter *noga*. Mätningens noggrannhet spelar i synnerhet en stor roll, när man kernar små mängder grädde i sender, t. ex. grädden af ett par hundra skålpund mjölk. För att precis afmäta smörfärgen, bör man vid sådana tillfällen använda de minsta mätglasen.

Förvaring. Smörfärgen måste stå på ett mörkt och kyligt ställe t. ex. i ett tillslutet skåp i källaren. Den stelnar temligen lätt i köld, men håller sig i allmänhet flytande, när den står i en sluten källare. Är färgen frusen, *måste man så snart som möjligt smälta den genom att ställa kärlet på ett varmt ställe och sedan iakttaga den försigtigheten att väl omskaka färgen innan den begagnas*, enär den vid sådana tillfällen är böjd för att utfälla färgämnet. Under begagnandet måste man tillse, att det ej kommer vatten eller mjölk i färgen, enär denna då utfäller sig. Hvarje gång flaskan varit begagnad tillslutes den med en säker kork; kärlet må icke stå i solen, emedan färgen äfven då utfälles och förlorar i färgkraft. En utfäld smörfärg (der färgämnet ligger på botten eller har afsatt sig på flaskans sidor) kan väl användas, men måste då alltid starkt skakas (med botten uppåt) före begagnandet.

Användningssätt för ostfärgen.

Flaskan skakas väl med botten uppåt, hvarefter den i mätglaset noga afmätta färgen hälles i mjölken och sprides genom att denna ett par gånger omröres. Färgen måste alltid blandas med mjölken, innan löpet tillsättes.

Mängden, som skall användas, rättar sig efter årstiden; om sommaren tager man mindre än om vintern; är kernmjölk tillblandad, tages ännu mindre. Mängden varierar från $^1/_5$ till 1 ort för 100 skålpund mjölk (2 till 10 milliliter för 100 liter mjölk).

Förvaring. Ostfärgen måste förvaras på ett kyligt, mörkt ställe och flaskorna böra stå upprätta, enär korken eljes lätt uppfrätes af färgen.

Användningssätt för Ostlöpe-Extraktet.

Ostlöpe-Extraktet kan användas till såväl söt som skummad mjölk.

Föreskriften är afsedd för god, frisk, skummad mjölk.

Nymjölkad mjölk kräfver litet mer löpe-extrakt än efter anvisningen.

Mjölken uppvärmes till den värmegrad, vid hvilken man önskar att den skall löpna. Om ostfärg användes, ilägges denna först och fördelas genom jemn omröring; derefter uppmätes den efter anvisningen beräknade mängden ostlöpe-extrakt i mätglaset och hälles i mjölken, som bör väl omröras under tillblandningen och i alla händelser strax efter i 2—3 minuter, hvarpå man låter mjölken stå orörd intill dess hon är färdig att skära sig.

Användas bör . . .	till 100 skålpund mjölk . . .	till 100 liter mjölk
Vid 35 grader Celsius . . .	1 à $1^2/_5$ ort.	10 à 15 milliliter.
» 31 » » . . .	$1^2/_5$ à 2 »	15 à 20 »
» 28 » » . . .	2 à $2^3/_5$ »	20 à 25 »

(sammanlöpningstid 25—45 minuter)

För att få sista återstoden af ostlöpe-extraktet ur mätglaset, sköljes detta med mjölk. Är mätglaset förut nyttjadt till ostfärg, må det väl sköljas med vatten, innan man använder det till mätning af ostlöpe-extrakt.

Skall mjölkens sammanlöpning noga ega rum på den i ofvanstående föreskrift angifna tiden, må värmegraden ej sjunka under löpningen, hvilket lätt sker om vintern, och i synnerhet när man arbetar med mindre mängd mjölk. Kan afkylningen, som understundom uppgår till flera grader, icke undvikas (ostkärlet höljes med en duk eller, ännu bättre, täckes med ett trälock), måste man vid beräkning af ostlöpe-extraktet taga hänsyn dertill, emedan löpningen följaktligen eljest icke eger rum i rätt tid.

I Schweiz och andra orter för sötmjölksostfabrikation, der man använder nymjölkad mjölk, gifver ostlöpe-extraktet särdeles tillfredsställande resultat.

Förvaring. Ostlöpe-extraktet skall förvaras på ett kyligt och mörkt ställe, t. ex. i ett tillslutet skåp i källaren. Det skadas genom att utsättas i solen, hvarför hrr handlande anmodas att ej utställa extrakt-kärlen i fönstren. Det fryser ej ens i den starkaste köld. Mellan hvarje gång en flaska användes, måste den väl tillslutas med en kork.

Efter att **Kongl. Preussiska Salindirektionen**

åt oss öfverlemnat generalagenturen för Sverige, Norge och Finland i Äkta Lüneburger Kronsalt, finna vi oss föranlåtna att för Herrar försäljare och förbrukare tillkännagifva följande

Fullmakt.

Sedan det ånyo blifvit oss meddeladt att i Sverige, Norge och Finland ofta andra salter, som äro af ringare qvalité och icke kemiskt rena, utbjudas, försäljas och faktureras under namn af Lüneburger Salt, så lemnar jag härmed Herrar J. F. Kruuse & C:o i Stockholm, Göteborg och Malmö fullmakt att uppträda och fastställa de för vidare fullföljande nödiga fakta mot enhvar, hvilken såsom Lüneburger Salt försäljer, levererar och fakturerar annat än härifrån taget och genom härvarande plombe tydligt betecknadt salt

Lüneburg den 11 November 1879.

Königliche Preussische Salindirektion
L. von Krohn.

Lüneburger saltet har *sedan århundraden* varit bekant såsom *det mest utmärkta och rena*. Den höga procenthalten af rent koksalt i förening med den sorgfälliga sjudningen och torkningen gifver saltet en hvithet, krystallisation och klar lösning, som gör det synnerligen lämpligt för alla ifrågakommande ändamål, Det grofva således till nedsaltning af kött, finare fisk, vegetabilier etc.; det fina, emedan det åstadkommer en jemnare fördelning af sältan, återigen till smör och ostberedningar.

Det torde vara öfverflödigt att här närmare rekommendera Lüneburgersaltet, emedan hvarje mejerist eller exportör torde inse vigten af att, för den engelska marknaden använda detta, det *kemiskt renaste* salt, som existerar, framför de i Sverige på senare tiden så mycket försålda billigare salterna, hvilka oftast innehålla *bitterämnen*, som i hög grad *förringa* smörets värde.

På grund af sin renhet förblifver saltet äfven i uppvärmdt tillstånd luktfritt. *Fattas* alltså plomben eller är denna *annorlunda stämplad* än ofvan anförts, äro faten och säckarna af *annan vigt* än den angifna eller gifver vid upphettning saltet *någon lukt* från sig, är det ifrågavarande *icke äkta* Lüneburger kronsalt.